

בית המשפט המחוזי חיפה

19 מאי 2020

ע"ו 19649-05-20 פלוני נ' מרכז לבריאות הנפש
שער מנשה

השופט ש' ברלינר

בפני:

פלוני

המערער:

נגד

1. מרכז לבריאות הנפש שער מנשה
2. הפסיכיאטר המחוזי - חיפה

המשיבים:

פסק דין זה ניתן לפרסום

בשם המערער: עו"ד שחסף, ס. משפטי
בשם המשיבים: עו"ד פרידמן, פמ"ח

פסק דין

1. ערעור על החלטת הוועדה הפסיכיאטרית מיום 7.5.20 לפיה הוארך אשפוזו הכפוי של המערער בבית החולים לתקופה נוספת של חודש אחד, עד ליום 7.6.20.

2. המערער יליד 1984, רווק, עלה לישראל בשנת 1990, עבד כעיתונאי, לפני כשנתיים פוטר מעבודתו, החל להשתמש בכמות גדולה של סמים, סבל ממצב נפשי קשה שתואר על ידי בני המשפחה כמצב פסיכוטי פרנואידי, המשרך חלף ללא טיפול תרופתי, הוא החל ללמוד לתואר אקדמי, חזר לעבודה בעבודות שונות, ובחודשים האחרונים טרם אשפוזו חלה החרפה במצבו, צעק ואיים על בני המשפחה, נראה מבולבל, הסתבך באלימות מילולית ובתקריות עם שכניו והדבר הצריך התערבות של המשטרה, עד כי הוא הובא אל בית החולים, ולאחר בדיקה פסיכיאטרית הוצאה בעבורו הוראת אשפוז מיום 26.4.20, לפי סעיף 9(א) לחוק טיפול בחולי נפש, תשנ"א-1991 (להלן – החוק). ההוראה הוארכה, ערר נדחה, וביום 6.5.20 הניח המנהל על שולחנה של הוועדה בקשה מנומקת בכתב בה ביקש כי האשפוז יוארך למשך חודש ימים. המנהל כתב, בין היתר, כי כיום המערער "מרושל, באי שקט פסיכומטורי ניכר, על סף התפרצות, בפעילות יתר, מדבר בשטף, אפקט רגוני, מאני, חשיבה מהירה, בלתי מאורגנת עד ריפיון אסוציאטיבי, בתוכן: מגלה מחשבות שווא של גדלות, רדיפה, - טוען שיש לו תפקיד בעולם, שהוא הוריו מיליונרים וחייבים לתת לו כסף לפתוח עסק, טוען שמשטרה רודפת אחריו, שכנים מסתכלים עליו, ... הינו עיתונאי ויודע כל השפות, מתחיל לדבר יפנית. ללא תובנה למצבו, שיפוט פגום." את המסוכנות שבמערער העריך המנהל ברמה בינונית לעצמו,

בית המשפט המחוזי חיפה

19 מאי 2020

ע"ו 19649-05-20 פלוני נ' מרכז לבריאות הנפש
שער מנשה

וכגבוהה לאחרים. המנהל סיכם כי "מדובר בגבר בן 35, לוקה בהפרעה דו קוטבית, אושפז בהוראה עקב אלימות פיסית וסיכון גבוה לעצמו גם. עדיין ללא שיפור, במחלקה במצב פסיכוטי מאני, על סף התפרצות, שיפוטו פגום באופן ניכר."

3. הוועדה בדקה את המערער. רשמה: "הופעה חריגה, חצי ראש מגולח חצי ראש רעמת שיער. רגוע פסיכומטורית, מתבטא בצורה רהוטה. ... הנבדק מאורגן מספיק לא לחשוף תכני חשיבה ... על חומרת ההתנהגות שלו עובר לאשפוז. מביע עניין באשפוז בבית ... כשברור שהאג'נדה שלו היא לא לקבל טיפול תרופתי. האפקט מרוסן, מעט מרומם. התרשמנו ממצב מאניפורמי עם פגיעה בשיפוט וביקורת המציאות. התובנה למחלה חסרה."

4. את המסוכנות שבמערער העריכה הוועדה ברמה בינונית לעצמו, וכגבוהה לאחרים; שללה אפשרות לחלופת אשפוז; האריכה את האשפוז לתקופה האמורה, וסיכמה כי "מדובר במטופל בן 35, לוקה בהפרעה דו קוטבית, ככל הנראה מכור לסמים. מצבו כיום עדיין פסיכוטי, שיפוטו פגום באופן ניכר, אינו מודע ומקטין את חומרת מעשיו טרם אשפוזו, מכחיש עובדות המגובות בפעילות המשטרה נגדו, כאשר השתולל בכביש עם רכבו. גם אם סעיף אשפוזו הומר לסעיף 9ב, עדיין בשלב זה זקוק [המערער] להמשך טיפול במסגרת אשפוז, שכן אין לסמוך על שיקול דעתו. גם טרם אשפוזו נמנע מליטול טיפול תרופתי והוא בטוח שהוא יודע בדיוק מה מתאים לו."

5. לטענת ב"כ המערער, משהוברר כי המסוכנות שבמערער תואמת את העילות שבס' 9(ב) של החוק, אין להמשיך באשפוז, ויש לסיימו, במיוחד שעה שמדובר באשפוז ראשון. לעמדת המשיב המסוכנות שבמערער נוכח מצבו המאני שהתבטא בין היתר בנהיגה פראית וגרימת תאונה מצדיק את המשך האשפוז, כפי שהחליטה הוועדה. המערער עצמו הסביר כי עבד כעיתונאי, אך לא פוטר אלא עזב "בגלל שהיה סיפור עם ידיעות אחרונות, שגם הוא הואשם בתיק משלו"; הוא לא השתמש בכמות גדולה של סמים, אם כי "עישנתי פה ושם כדי להירגע"; לדבריו, "המשטרה החלה להתעניין בי כי עצרתי בתחנת דלק לכמה דקות" ו"הם חשבו שאני מנסה לעשות משהו נגדם"; בבית היו לו "כמה ריבים מילוליים" ו"הכל נפתר אחרי יומיים"; אימו מבקרת אותו בבית החולים "והיא עושה לי מסאז'"; אם ישתחרר, יחזור ללימודים, "למסגרת טיפולית פתוחה ... התוכנית שלי זה להקים הוצאה לאור" ולדבריו "הקמתי כבר אחת אבל היו לי מקלות בגלגלים בדרך". הוא ישמח להשתחרר "לעבוד, ולהיות אזרח תורם במדינה במקום להיות כלוא". את הטיפול הוא ישמח לקבל בבית והוא מבקש להשתחרר "ותודה", כך סיים, "לבית המשפט ולכל הנוגעים בדבר."

בית המשפט המחוזי חיפה

19 מאי 2020

ע"ו 19649-05-20 פלוני נ' מרכז לבריאות הנפש
שער מנשה

6. כאמור, המערער מאושפז מכוח הוראה מיום 26.4.20. היא הוארכה ביום 1.5.20 ובדיון של הוועדה בערר מיום 5.5.20 סוכם להמיר את האשפוז מסעיף 9(א) של החוק, לאשפוז לפי ס' 9(ב) של החוק, והוסבר כי "בבדיקה המטופל במצב פסיכוטי פעיל, ללא תובנה למצבו ושיפוטו פגום במידה ניכרת. הוועדה התייחסה להשפעת הסמים על מצבו, לאלימות המילולית הרבה כלפי ההורים והסביבה, לשיבוש באורח החיים התקין, ולמסוכנות הרבה בנהיגה פרועה תחת מצב פסיכוטי.
7. לאחר עיון בחומר המונח בפני ושקילת טענות הצדדים אני מחליט לדחות את הערעור.
8. האשפוז הכפוי האזרחי יכול שיתחיל בהוראה בלתי דחופה, ויכול שיוחל בו בהוראה דחופה. אולם, המסלול הוא אותו מסלול, המסלול האזרחי, אף אם מידת הדחיפות שבו השתנתה. אך טבעי ואפשרי הוא, כי מי שהגיע למצב שנשקפת ממנו מסוכנות פיזית מידית, יהא כעבור שבוע של אשפוז וטיפול במצב שבו המסוכנות אינה מידית, אך עדיין היא ממשית ומוחשית. השינוי הזה באופיו של הסיכון מעודד, אך אין בו כדי להביא מכוח עצמו להפסקה מידית של האשפוז, שעה שהחולה שרוי במועד בדיקתה של הוועדה במצב פסיכוטי, ויש ב עדיין, כפי שנקבע על ידי הוועדה במקרה דנן לגבי המערער, מסוכנות לזולת ברמה גבוהה.
9. אוסיף, כי במקרים מתאימים עדיף להוציא במוקדם הוראה בלתי דחופה, על מנת שבעקבותיה, ובזכות הבדיקה הפסיכיאטרית, יזכה החולה לטיפול, שיביא עימו הטבה, שתמנע עקב כך את ההכרח, לנקוט כלפיו בצעד הדרסטי, המתייג והפוגע קשות בחירותו ובכבודו של החולה, אשפוז כפוי.
10. כמו כן, יש להמשיך באשפוז הכפוי כאשר הדבר הכרחי, אף אם יש שינוי בעילותיו, תוך קיום המצב הנדרש על פי האלטרנטיבות האחרות המנויות בסעיף 7 של החוק, בהשוואה לעילת המסוכנות המקורית שבס' 6 של החוק. ביסודו של דבר, גם היעדר יכולת לדאוג לצרכיו הבסיסיים של החולה, הפגיעה באורח החיים התקין של זולתו, והפגיעה החמורה ברכוש, כל אלה הם מצבים שיש עימם מסוכנות, וכשהמסוכנות הזאת היא פרי המחלה, והיא ממשית ומוחשית, בנסיבות המתאימות, המשך האשפוז מכוחן של עילות אלו, מוצדק.
11. יש הצדקה לזהירות יתר באשפוז ראשון. מעקב ממושך, תיעוד ואינפורמציה בדוקים לגבי אשפוזים ומצבים נפשיים בעבר והטיפול בהם, יש בהם כדי לבסס עוד יותר את מסקנות הוועדה לגבי אשפוז נוכחי. אך, במהות, האשפוז הראשון כמוהו כאשפוזים נוספים, הכל תוך שמירה על זהירות נדרשת לבל יאושפז החולה שלא לצורך, ולבל יתווג לשלילה, כשהדבר אינו נדרש.

בית המשפט המחוזי חיפה

19 מאי 2020

ע"ו 19649-05-20 פלוני נ' מרכז לבריאות הנפש
שער מנשה

12. באשר למערער: זהו אשפוזו הראשון, אך החומר שבפני מראה כי לא ניתן היה להימנע מכך. המשך האשפוז לתקופה נוספת, נדרש נוכח המסוכנות ברמה גבוהה הנשקפת מן המערער, מחמת המצב הפסיכויטי בו הוא שרוי עדיין, שעה ששיפוטו פגום באופן ניכר. נכונותו של המערער, לקבל טיפול מחוץ למסגרת של אשפוז, נראתה לוועדה כבלתי אמינה, והאפשרות של טיפול כפוי מחוץ למסגרת של אשפוז, טרם הגיעה לשלב של יישום. גם ההתרשמות מדבריו בדיון בפני כרשום לעיל, נראית בעיני כמובילה לאותה תוצאה.

13. כפי שהחליטה הוועדה, אשפוזו של המערער הוארך עד ליום 7.6.20. יש לקוות שבתקופה זאת יושג שיפור של ממש במצבו של המערער, אולי בעקבות כך ניתן יהיה לסיים את האשפוז, אך החלטת הוועדה להאריכו עד לתאריך האמור, נראית בעיני כהחלטה סבירה, אף מוצדקת, ואיני רואה להתערב בה.

14. הערעור נדחה.

ניתן היום, כ"ה אייר תש"פ, 19 מאי 2020, בהעדר הצדדים.

שמואל ברלינר, שופט עמית